

Ὁ ἀείμνηστος Ὁμολογητῆς
Μητροπολίτης Φιλάρετος,
Πρωθιεράρχης τῆς Ἐκκλησίας
τῶν Ρώσων τῆς Διασπορᾶς
(†1985)

Κείμενον ζ'

Ἀπάντησις τοῦ Μητροπολίτου Φιλαρέτου εἰς τὸ Πασχάλιον Μήνυμα τοῦ Πατριάρχου Ἀθιναγόρου *

Τῆ 21ῃ Μαΐου 1968
Τῶν Ἁγίων Θεοστέπων Μεγάλων
Βασιλέων καὶ Ἰσαποστόλων
Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης

Παναγιώτατε·

Ἐπὶ τῇ χαρμοσύνῳ ἡμέρᾳ τοῦ Πάσχα, καθ' ἣν ἡ Ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία πανηγυρίζει τὴν «*ἐορτὴν τῶν ἐορτῶν καὶ τὴν πανήγυριν τῶν πανηγύρεων*», ἅπαντες οἱ Προκαθήμενοι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ ἀνήγγειλον εἰς τὸ ποίμνιον αὐτῶν τὴν χαρὰν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης, ἀκολουθοῦσα τὸ ἔθιμον τοῦτο, ἐποίησεν ὡσαύτως.

Πλὴν ὁμως, ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως, καθὼς ἀνηγγέλθη ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, ἐπισκιάζεται διὰ τοὺς ζηλωτὰς τῆς Ὁρθοδοξίας ὑπὸ τῶν ἄλλων δηλώσεων, τὰς ὁποίας Ὑμεῖς ἐκοινοποιήσατε εἰς τὸν Ὁρθόδοξον κόσμον ὡς «*ἐπιπρόσθετον χαρὰν*».

Ἐγνωστοποιήσατε τὴν ἀπόφασιν Ὑμῶν, ὅπως προχωρήσετε διὰ τὴν σύγκλησιν «*Μεγάλης Συνόδου*», ἀποσκοπούσης «*τὴν ἀνανέωσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐπανίδρυσιν τῆς ἐνότιτος ὄλων τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν*».

Ὑπὸ ἄλλων συνθηκῶν καὶ περιστάσεων ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὅπως συγκαλέσῃ Μεγάλην Σύνοδον τῶν ἀντιπροσώπων ὄλων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, θὰ ἦτο τῷ ὄντι εὐτυχὲς γεγονός. Ἀλλὰ πᾶσα σύγκλησις Συνόδου δὲν προξενεῖ καὶ κατ' ἀρχὴν χαράν, ὡς καὶ πᾶσα Μεγάλῃ Σύνοδος, ἀνεξαρτήτως τοῦ πόσον καλῶς ἀντιπροσωπεύεται ὑφ' ὄλων τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν κατὰ τὰς συνεδρίας αὐτῆς, δὲν ἐτιμήθη δι' ἀναγνωρίσεως ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἐκφράζουσα τὴν αὐθεντικὴν Ἐκείνης φωνὴν, μένουσα πιστὴ εἰς τὰς Παραδόσεις τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἁγίων Πατέρων.

Πᾶσα νέα Σύνοδος δέον, ὅπως τελῇ ἐν πλήρει ἀρμονίᾳ πρὸς τὰς προηγηθείσας Οἰκουμενικὰς Συνόδους. Ὡς φαίνεται, ἡ ἀντιπροσωπεΐα τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν ἐν Ἐφέσῳ Σύνοδον, εἰς τὴν ὁποίαν προήδρευεν ὁ Διόσκορος, ἦτο ἱκανοποιητικῶς πλήρης, ἐν τούτοις δὲ ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὕτη εἶναι γνωστὴ ὡς «*λειτουργικὴ*».

Τότε μόνον ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ἐκείνη, ἥτις φωτίζει τὴν Σύνοδον καὶ ποιεῖ τὴν φωνὴν αὐτῆς *φωνὴν τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας*, ὅταν αὕτη (ἡ Σύνοδος) συγκαληῖται νὰ καταδικάσῃ, κατὰ τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν, αὐθαιρέτως καινοτομηθείσας διδασκαλίας, ὑποδούλωσιν εἰς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς καὶ εἰσῆγσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εὐρέως διαδιδομένης πλάνης.

Ἐν τούτοις, εἰς τὸ Μήνυμα τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος δὲν ἀκούεται ἡ φωνὴ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν καὶ προβολὴν τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν ὄφει τῶν συνεχῶς παρουσιαζομένων νέων πλανῶν, ἀλλὰ τούναντίον, ἀκούεται ἡ εἰσῆγσις νεωτερισμῶν, τοὺς ὁποίους Ὑμεῖς καλεῖτε «*ἀνακαινίσιν τῆς Ἐκκλησίας*».

Ἐπίσης, ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης ὁμιλεῖ πολὺ ἀορίστως περὶ τῆς «*ιδρύσεως τῆς ἐνότιτος ὄλων τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν*», ὡς νὰ μὴ ἦτο ἐνήμερος τοῦ γεγονότος, ὅτι ἅπασαι διαφέρουν πολὺ ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, καὶ δὴ καὶ μεταξὺ ἀλλήλων. Τοιοῦτοτρόπως, θέτετε ὡς σκοπὸν τῆς συγκληθησομένης Συνόδου τὴν μεῖξιν τῆς ἀληθείας μετὰ τῆς πλάνης, ἥτις καλεῖται «*οἰκουμενισμός*».

Ἀλλὰ ἡ Ἁγία Ἐκκλησία διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι ἡ ἐνότης μετὰ τῶν ἑτεροδόξων ἐπιτυγχάνεται τότε μόνον, ὅταν *«τὴν ἀληθινὴν Ἐκκλησίαν ἰδίαν αὐτῶν ἐλογίσαντο τῇ πίστει προσερχόμενοι, καὶ ἐν Αὐτῇ τῷ Χριστῷ πιστεύσαντες, τῆς Τριάδος τὰ ἀγιάσματα ὑπεδέξαντο, ἅτινα πάντα ἀληθῆ καὶ ἅγια καὶ θεῖα εἶναι δῆλόν ἐστι, καὶ ἐν τούτοις πᾶσαν τὴν τῆς ψυχῆς ἐλπίδα ὑπάρχειν, κἄν εἰ τὰ μάλιστα οὖν καὶ ἡ τῶν αἰρετικῶν προληφθεῖσα τόλμα, τῷ ὀνόματι τῆς ἀληθείας ἐναντιούμενά τινα παραδιδόναι προπετεύεται»* (Κανὼν Ξζ' Καρθαγένης).

Ἦδὼν ἀπὸ τοῦ 1965, ἠναγκάσθημεν νὰ ὑψώσωμεν τὴν φωνὴν ἡμῶν κατὰ τινῶν πράξεων τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, αἱ ὁποῖαι ὑπεστήριζον τὴν σύγχρονον πλάνην τοῦ *«οἰκουμενισμοῦ»*, τὴν τόσον εὐρέως διαδεδομένην, ὥστε ἡ διάδοσις αὐτῆς νὰ ἔχη γίνῃ ὑπόθεσις τοῦ συρμοῦ καὶ ἡ *«εὐρεῖα ὁδὸς τοῦ κόσμου τούτου»* νὰ θεωρῆται ἀκολουθητέα, παρὰ τὰς προειδοποιήσεις τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν (Ματθ. θ' 13-14).

Εἰς τὸ ἐν λόγῳ Πασχαλινὸν Μήνυμα, ὡς καὶ εἰς ἄλλας δηλώσεις τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, μετὰ λύπης ἀκούομεν τὴν ἰδίαν ἐκείνην φωνὴν τὴν ἀποτρέπουσα ἡμᾶς, ὅπως ἀκολουθήσωμεν τὴν στενὴν πρὸς σωτηρίαν ὁδὸν διὰ τῆς ὁμολογίας τῆς μόνης ἀληθείας, προτρέπουσα ἡμᾶς, ὅπως ἀκολουθήσωμεν τὴν *«εὐρεῖαν ὁδὸν»* τῆς ἐνότητος μὲ τοὺς ὑποθάλλοντας διαφόρους πλάνας καὶ αἰρέσεις καὶ διὰ τοὺς ὁποίους ὁ Ἀπόστολος Πέτρος εἶπεν, ὅτι ἔνεκεν αὐτῶν *«ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται»* (Β' Πέτρου β' 1-2).

Δὲν ἐδιδάχθημεν τοιοῦτου εἴδους διδασκαλίαν ὑπὸ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας οὔτε διὰ τοῦ παραδείγματος τοιοῦτων Ἀγίων, ὅπως τοῦ Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ καὶ τοῦ Μάρκου Ἐφέσου, οἵτινες ὑπερήσπισαν τὴν Ὁρθοδοξίαν ἔναντι πάσης ὑποχωρήσεως ἀφορώσης εἰς τὸ δόγμα.

Εἰς τὰς ἡμέρας ἡμῶν κατέστημεν ἅπαντες αὐτόπται μάρτυρες τῶν δεινῶν, τῆς ἐσωτερικῆς ἐξασθενίσεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν νέων πλανῶν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὰς ὁποίας ὠδηγήθη αὕτη ὑπὸ τῆς Δευτέρας ἐν Βατικανῷ Συνόδου, ἡ ὁποία εἶχε τοὺς ἰδίους περίπου σκοποὺς μὲ τὴν ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος μελετωμένην νὰ συγκληθῇ Μεγάλῃν Σύνοδον.

Ἄντὶ τῆς ἐπιστροφῆς αὐτῆς εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν, ἡ Ρωμαϊκὴ

Ἐκκλησία ἐπεδίωξεν «ἀνακαίνισιν» διὰ νὰ προσαρμοσθῆ εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνίαν, εἰς τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰ δεινά της, τοιουτοτρόπως δὲ ἐνεσωμάτωσε τὰς ἀσθενείας αὐτῆς (κοινωνίας) εἰς τὴν ἰδίαν ζωὴν της, ἡ ὁποία συνεχῶς προσεγγίζει πρὸς πνευματικὴν ἀναρχίαν.

Εἶθε ὁ Κύριος νὰ μᾶς προστατεύῃ ἀπὸ τοῦ νὰ εἰσάγωμεν τοιούτου εἴδους προσκόμματα εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Ὁρθοδόξου λαοῦ.

Εἰς ἡμᾶς τὰ μέλη τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ τοιαύτη σύγχυσις φέρει ζωηρῶς εἰς τὴν μνήμην τὰς πράξεις τοῦ «Ἀνακαινιστικοῦ Κινήματος» ἢ «τῆς Ζώσης Ἐκκλησίας». Τὸ Κίνημα αὐτὸ ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν Ρωσίαν μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς ἀθειστικῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως, ἧτις εἶναι ἐχθρικὴ πρὸς ὅλας τὰς θρησκευτικὰς καὶ εἶχεν ὡς σκοπὸν τὴν ἐξασθένισιν τῆς Ἐκκλησίας ἐκ τῶν ἔσω διὰ τῆς προσαρμογῆς Αὐτῆς εἰς τὸν Κομμουνισμόν, χρησιμοποιοῦσα Αὐτὴν οὕτω διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν σκοπῶν της, ἀφνηοῦσα ἀσεβῶς τὰ Ὁρθόδοξα δόγματα καὶ τοὺς Κανόνας. Δόξα τῷ Θεῷ, διότι τελικῶς ἡ πλειοψηφία τοῦ πιστοῦ Ρωσικοῦ λαοῦ ἀπέρριψε τὸν πειρασμὸν αὐτοῦ τοῦ μιαροῦ *μοντερνισμοῦ*.

Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν, ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, γνῶσται ὄντες τῆς ἀτυχοῦς ἱστορικῆς πείρας τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, γενόμενοι δὲ αὐτόπται μάρτυρες τῶν προσφάτων γεγονότων, λαβόντων χώραν ἐντὸς τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, θὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀκολουθήσουν τὴν ἰδίαν μὲ ἐκείνους ὁδόν. Ὅθεν δὲν θὰ ἐπεκταθῶμεν περισσότερον ἐπὶ τῶν ὑπονοιῶν, αἵτινες ἐδημιουργήθησαν κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Πασχαλικοῦ Μηνύματος τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, προτοῦ νὰ πληροφρηθῶμεν τὰς ἀποφάσεις τῆς ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος συγκληθείσης συσκέψεως τῆς Προσυνόδου.

Ἄλλ' αἰσθανόμεθα, ἀκόμη καὶ τώρα, καθῆκον ἡμῶν νὰ προειδοποιήσωμεν τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ὡς καὶ τοὺς ὑπὸ τὴν Ὑμετέραν Προεδρείαν συναθροισθησομένους, ὅτι ἀνεξαρτήτως τοῦ πολυαριθμοῦ τῆς Μεγάλης Συνόδου, τὴν ὁποίαν συγκαλεῖτε, δὲν δύναται αὕτη νὰ ἔχη πανορθόδοξον ἰσχύν, διότι ἡ αὐθεντικῶς ἀντιπροσωπευτικὴ φωνὴ τῆς μεγίστης εἰς ἀριθμὸν πιστῶν Ἐκκλησίας, τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῶν Μαρτύρων, δὲν θὰ ἀκουσθῆ ἐκεῖ. Θὰ παρευρίσκωνται, ἀσφαλῶς, εἰς τὰς συν-

εδρίας τῆς Ἐπιτροπῆς Προσυνόδου, ὡς καὶ εἰς αὐτὰς τὰς τῆς Μεγάλῃς Συνόδου, ἐπίσκοποι φέροντες τοὺς τίτλους Ρωσικῶν Μητροπόλεων, δὲν πρέπει ὁμῶς νὰ τοὺς ἀναγνωρισθῇ τὸ δικαίωμα νὰ πράξουν τοῦτο.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας δὲν ὑπάρχει ἄλλο παράδειγμα τοιαύτης ἐσωτερικῆς ὑποδουλώσεως τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν Αὐτῆς, ὡς τὸ παρουσιαζόμενον εἰς τὸ κοινὸν ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας. Ὅχι μόνον ὑποφέρει κατὰ παραχώρησιν τὸν διωγμὸν τῆς θρησκείας, ὅπερ γίνεται ἀντιληπτόν, ἀλλ' ἐπὶ πλέον ἔχει δοθῆ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ψευδῶν τῶν ἀθέων, ἐπαινῶν τοὺς διώκτας τῆς πίστεως ὡς ἐλευθερωτάς, τοὺς τυράννους τοῦ ἔθνους ὡς εὐεργέτας καὶ τοὺς ὑπαιτίους τῶν διενέξεων καὶ ρήξεων μεταξὺ τῶν ἔθνῶν ὡς εἰρηνοποιούς. Ἄν καὶ αὐτοὶ οὗτοι οἱ Κομμουνισταὶ ἀπεκάλυψαν τὰ ἀναρίθμητα ἐγκλήματα τοῦ Στάλιν, ἀποδεικνύοντα αὐτὸν ὡς τὸν ἀνυπέρβλητον φονέα εἰς τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν, τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Μόσχας ἐπῆνεσεν αὐτὸν ὡς παραδειγματικὸν καὶ ἐνάρετον ἀρχηγόν, ἐκλεγέντα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

Ἐνῶ ὁλόκληρος ὁ κόσμος γνωρίζει, ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Μόσχας ὅτε ἐζήτει νὰ γίνῃ μέλος τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἰσχυρίσθη, ὅτι εἶχεν 20.000 Ἐκκλησίας, εἰς οὐδένα ὁμῶς εἶναι μυστικόν, ὅτι μόνον τὸ τρίτον τοῦ ἀριθμοῦ αὐτοῦ τῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι ἀνοικταὶ σήμερον. Ἐπὶ πλέον εἶναι γνωστὸν τοῖς πᾶσιν, ὅτι καθ' ὃν χρόνον αἱ Ἐκκλησίαι ἐκλείοντο ὑπὸ τῶν Σοβιετικῶν Ἀρχῶν, ἀντιπρόσωποι τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας ἐδῆλουν συνεχῶς, ἰσχυριζόμενοι ὅτι αἱ εἰδήσεις αὗται ἦσαν ἐφευρέσεις τῶν ἐχθρῶν τῶν Σοβιέτ.

Ἡ ἀλήθεια περὶ τῆς ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἐνώσει καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας εἶναι εὐρέως γνωστὴ συνεπείᾳ τῶν διαφόρων διαμαρτυριῶν, αἱ ὁποῖαι ἐλήφθησαν εἰς τὴν Δύσιν, ἐκ τῆς ἀνοικτῆς Ἐπιστολῆς τῶν δύο ἱερέων τῆς Μόσχας, ὡς καὶ ἀπὸ ἄλλα ἐγγράφα, ἢ αὐθεντικότης τῶν ὁποίων ἐπιβεβαιοῦται ἐκ τῆς ἀντιδράσεως τινῶν ἐπισκόπων τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας.

Ἐξ ὅλων αὐτῶν τῶν πηγῶν γίνεται πλέον φανερόν, ὅτι ἡ ἀθεϊστικὴ Κυβέρνησις, μέσῳ τῶν ὑποτελῶν ἐπισκόπων, ἐδημιούργησε μίαν τεχνητὴν Ἱεραρχίαν, ἢ ὁποία οὐχὶ μόνον σιωπᾷ τώρα τὰ ἐγκλήματα τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν, ἀλλὰ καὶ συνεργάζεται ἐνεργ-

γῶς μετ' αὐτῶν εἰς τὰς ἐπιταγὰς τῶν.

Ἐγνωστοποιήθησαν ἐσχάτως αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου, πρῶτον Καλούγας, Ἐρμογένους. Οὗτος δημοσίως δηλοῖ πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀλέξιον, ὅτι ὁ πραγματικὸς διὰ τὴν παῦσιν αὐτοῦ λόγος ἀπὸ τὴν ἐπισκοπὴν του δὲν ἦτο ἔγκλημα οὔτε ἀδυναμία τις οὔτε κανονικὴ παράβασις, ἀλλὰ ἐπαύθη τῇ αἰτήσει τοῦ Κουρογιέντωφ, Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Θρησκευτικῶν Ὑποθέσεων εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν Ὑπουργῶν τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐξηγεῖ τοὺς λόγους μιᾶς τοιαύτης αἰτήσεως ὡς ἐξῆς: *«Πρῶτον αἴτιον τῆς περιπλόκου ὑποθέσεως ἦτο ἡ ἄρνησις μου πρὸς τὸν Ἀντιπρόσωπον ὅπως συνεργασθῶ μετ' αὐτοῦ διὰ τὸ κλείσιμον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ χωρίου Λουναρκιάρσκ, πλησίον τῆς Τασκένδης»*. Περαιτέρω, δηλοῖ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ὅτι ἔπειτα ἀπὸ μετάθεσίν του εἰς ἄλλην ἐπισκοπὴν, ἐπαρουσιάσθησαν καὶ πάλιν περιπλοκαὶ μὲ τὸν Ἀντιπρόσωπον τῆς Κυβερνήσεως, διότι οὗτος ἤθελεν, ὅπως ὁ ἴδιος διορίσῃ τινὰς ἱερεῖς καὶ παύσῃ ἄλλους, ἀπαιτῶν ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον νὰ ὑπογράψῃ τὰς διατάξεις αὐτὰς ὡς προερχομένας ἐξ αὐτοῦ.

Ἡ ὑποδούλωσις τῆς Ἱεραρχίας τῆς Μόσχας γίνεται ἰδίως ἐμφανῆς ἀπὸ τὴν ἀκόλουθον ὑπόθεσιν, ἀναφερομένην εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἐρμογένους Ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀλέξιον, τὴν 20ὴν Φεβρουαρίου 1968. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀναφέρεται εἰς τὰς ὑποδείξεις, τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἀπὸ ἓνα μόνιμον μέλος τῆς Συνόδου, τὸν ἤδη ἀποβιώσαντα Μητροπολίτην τῆς Κρουτίτσας Πιτιρίμ. *«Διὰ νὰ ἀποφευχθοῦν περιπλοκαί»*, λέγουν αἱ ὑποδείξεις, *«ἐνήργησε κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον: Ὅταν κάποιος ἱερεὺς ἦ μέλος τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου σὲ ἐπισκεφθῆ διὰ τινὰ ἐκκλησιαστικὴν ὑπόθεσιν, ἄκουσε αὐτόν, κατόπιν ἀποστείλέ τον εἰς τὸν Ἀντιπρόσωπον μὲ τὴν προὔπόθεσιν, ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν εἰς σέ. Ὅταν ἐπιστρέψῃ καὶ ἡ ἐπιστροφή του γνωστοποιηθῆ εἰς σέ, τηλεφώνησε εἰς τὸν Ἀντιπρόσωπον καὶ ἐρώτησε αὐτόν τί οὗτος εἶπεν εἰς τὸν ἐπισκέπτην σου, καὶ ὅ,τι ἐκεῖνος τοῦ εἶπε τοῦτο καὶ σὺ νὰ τοῦ εἶπῃς»*.

Κατὰ τὸν τρόπον αὐτόν, ὁ πρῶτος μετὰ τὸν Πατριάρχην εἰς σειρὰν Ἐπίσκοπος συνεβούλευεν ἓνα Ἐπίσκοπον ἐπαρχίας πῶς πρέπει νὰ ἐνεργῇ εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας ὡς ὄργανον ἔναντι τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, μεταδίδων ὡς ἰδικὰς του τὰς

έντολὰς ἐνδὸς ἀθέου ἐχθροῦ τῆς Ἐκκλησίας, ἐνδὸς Ἀντιπροσώπου τῆς Κομμουνιστικῆς δυνάμεως, τῆς ὁποίας ἕνας ἀπὸ τοὺς σκοποὺς αὐτῆς εἶναι ἡ τελεία καταστροφή τῆς θρησκείας.

Ἄν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἑρμογένης ἠρνήθη νὰ καταστῆ τυφλὸν ὄργανον τοῦ ἐχθροῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ κατὰ συνέπειαν ἐστερήθη τῆς Ἐπισκοπῆς του, ὁ Πατριάρχης τῆς Μόσχας καὶ οἱ συνεργοὶ αὐτοῦ, ἔχουν τὸναντίον πρὸ πολλοῦ τελείως παραδοθῆ εἰς τὰς ἐντολὰς τῶν Κομμουνιστῶν, ἐκπληροῦντες πᾶσαν συμβουλήν καὶ ἐπιθυμίαν αὐτῶν. Ἴσως κατ' ἀρχὰς νὰ ἐπεθύμω, ὅπως ὑπηρετήσουν μόνον τὸν Θεόν. Μεταγενέστεροι ὁμως διωγμοὶ ἐξηνάγκασαν αὐτοὺς νὰ ὑπηρετήσουν ἐξ ἴσου καὶ τὸν Βελίαρ. Τοιοῦτοτρόπως ἐνεργοῦν ἀντιθέτως πρὸς τὰς προειδοποιήσεις τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου (Β' Κορινθ. 5' 14). Πλὴν ὁμως, συντόμως θέλει γίνῃ γνωστὸν εἰς αὐτοὺς, ὅτι κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ, *«οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν. Ἡ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἐνδὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει»* (Μαθ. 5' 24).

Ἄλλὰ οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ δὲν ἀνέχονται τοὺς προτιμῶντας τὸν Θεόν, κατὰ συνέπειαν δὲ οἱ ἰθύνοντες ἐπίσκοποι τῆς Μόσχας, διὰ λόγους αὐτοσυντηρήσεως, ἐκόντες-ἄκοντες ὑπετάγησαν εἰς αὐτοὺς καὶ οὐχὶ κυρίως εἰς τὸν Θεόν.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἡ φωνὴ τῶν τοιούτων ἐπισκόπων εἰς μίαν Μεγάλην Σύνοδον δὲν θὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐλευθέραν γνώμην τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά, εἰς πολλὰς περιστάσεις, θὰ ἐκφράσῃ τὰς σκέψεις τῶν ἐχθρῶν Αὐτῆς, οἱ ὁποῖοι κατευθύνουν αὐτοὺς. Ἄν καὶ διὰ τοὺς ἀγνοοῦντας τὴν πραγματικὴν κατάστασιν, ἢ διὰ τοὺς μὴ θέλοντας νὰ μάθουν αὐτήν, ὁ τίτλος *«Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας»* θὰ ἐφαίνετο ὅτι ἀντιπροσωπεύει τὴν ἐν Συνόδῳ φωνήν Αὐτῆς, ἡμεῖς ὁμως, ἔχοντες γνώσιν τῆς πραγματικῆς καταστάσεως, οὐδεμίαν ἀπόφασιν δυνάμεθα νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὡς ἔγκυρον ἢ ὡς δεσμεύουσαν, οὔτε ὑπὸ τὴν κανονικὴν οὔτε ὑπὸ τὴν ἠθικὴν ἐννοίαν, ληφθεῖσαν μὲ τὴν συμμετοχὴν ἐπισκόπων ὑποδουλωθέντων εἰς τοὺς ἀθέους.

Εἶναι καθῆκον ἡμῶν, ὅπως ἀκόμη καὶ τώρα πληροφορήσωμεν τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα περὶ πάντων τῶν προαναφερθέντων. □

(*) Ἐφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 89/Ἰούλιος 1968, σελ. 4. Ἐπιμέλ. ἡμετ.